آموزش مدیریت والدین(PMT)

www.ketab.ir

مؤلف
محمد خلیلی

انتشارات آزادی قلم

سرشناسه	:	خلیلی، محمد، ۱۳۷۸–
عنوان و نام پدیدآور	:	آموزش مدیریت والدین (PMT) / مولف محمد خلیلی ؛ ویراستار حسین صبوری آبریز.
مشخصات نشر	:	تبریز: آزادی قلم، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۸ص. .م‌س ۲۱/۵×۱۴/۵ ؛
شابک	:	۴۵۰۰۰۰ریال: ۹–۸۰–۷۹۴۷–۶۲۲–۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه:ص. ۹۹–۱۰۸.
موضوع	:	رفتار والدین Parenting اختلالات رفتاری در کودکان Behavior disorders in children رفتار درمانی کودکان Behavior therapy for children
رده بندی کنگره	:	HQ۸/۷۵۵
رده بندی دیویی	:	۶۴۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۸۲۷۷۰۶

۱. انتشارات آزادی قلم از هرگونه نقد نسبت به محتوای کتاب استقبال می‌کند.
۲. کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به ناشر می‌باشد.
۳. نقل هرگونه مطلب با ذکر منبع بلامانع می‌باشد

انتشارات آزادی قلم

www.ketab.ir

عنوان کتاب:	آموزش مدیریت والدین(pmt)
مؤلفان:	محمد خلیلی
ناشر:	انتشارات آزادی قلم
ویراستار:	حسین صبوری آبریز
نوبت چاپ:	چاپ اول – بهار ۱۴۰۱
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸–۶۲۲–۷۹۴۷–۸۰–۹
قیمت:	۴۵۰۰۰ تومان

آدرس اینترنتی: www.azadighalam.ir پست الکترونیک: azadighalam@yahoo.com

تلفن مرکز پخش: ۰۹۹۰۱۳۰۸۷۹۰

اینستاگرام: @azadighalam تلگرام: @azadighalam-pub

فهرست مطالب

مقدمه ۹

فصل اول: کلیات آموزش مدیریت والدین ۱۱

۱. آموزش والدین ۱۱

۲. برنامه‌های آموزش والدین از لحاظ اجرا ۱۳

الف: برنامه آموزش والدین به‌صورت فردی ۱۳

ب: برنامه آموزش والدین به‌صورت گروهی ۱۳

۳. ویژگی‌های آموزش والدین ۱۵

۴. آموزش مدیریت والدین (PMT) ۱۵

۵. برنامه‌های آموزش مدیریت والدین (PMT) ۲۴

الف: آموزش مدیریت والدین مدل اورگون ۲۴

ب: آموزش مدیریت والدین مدل گوردن ۲۵

پ: برنامه آموزش والدین برای کودکان ۳ تا ۸ ساله BASIC ۲۷

ت: برنامه کمک به کودک ناشنیده ۲۸

ث: برنامه آموزش والدین بارکلی برای کودکان ۱۲-۲ ساله ۲۹

چ: درمان مسئولانه والدینی ۲۹

ج: برنامه گروهی فرزندپروری مثبت (P Triple) ۳۰

۱. اهداف برنامه آموزش فرزندپروری مثبت ۳۳

۶. کاربردهای آموزش مدیریت والدین ۳۷

۷. دستورالعمل آموزش مدیریت والدین ۳۹

الف: قالب و محتوای جلسات ۴۱

۸. خانواده و نقش‌های آن ۴۴

الف: اهمیت خانواده ۴۴

۱. خانواده به‌عنوان سیستم ۴۴

۲. خانواده به‌عنوان معلم و الگو ۴۵

۳. خانواده به‌عنوان کانون محبت و امنیت ۴۶

ب: انسان محصول تربیت است. ۴۷

www.ketab.ir

پ: تربیت و نقش آن در خانواده ۴۹
۱. نقش پدر و اهمیت حضور او در خانواده ۵۱
۲. نقش مادر و اهمیت حضور او در خانواده ۵۲
ت: عوامل مؤثر بر روابط والد و فرزندی ۵۳
ث: نقش خانواده و تأثیر آن بر شخصیت کودک ۵۵
ج: رابطه بین والدین و فرزندان ۵۸
فصل دوم: فرزندپروری ۵۹
۱. تعریف فرزندپروری ۵۹
۲. تاریخچه فرزندپروری ۵۹
۳. سبک‌های فرزندپروری ۶۰
الف: سبک مستبدانه ۶۱
۱. ویژگی‌های سبک فرزندپروری مستبدانه ۶۱
۲. تأثیر سبک مستبدانه در کودکان ۶۲
ب: سبک سهل گیرانه ۶۲
۱. ویژگی‌های سبک فرزندپروری سهل گیرانه ۶۳
۲. تأثیر سبک سهل گیر در کودکان ۶۴
پ: سبک فرزندپروری طرد کننده ۶۴
۱. ویژگی‌های سبک طرد کننده ۶۵
۲. تأثیر سبک طرد کننده در کودکان ۶۶
ت: سبک فرزندپروری مقتدرانه ۶۷
۱. نشانه‌های سبک مقتدرانه ۶۷
۲. تأثیر سبک مقتدرانه در کودکان ۶۷
ث: سبک فرزندپروری اسلامی ۶۸
۵. روش‌های والدین برای فرزندپروری ۷۴
الف: تقویت عزت‌نفس کودک ۷۴
ب: در نظر گرفتن رفتار بچه‌ها ۷۵
پ: فرزندپروری و اعمال محدودیت‌ها و قوانین ۷۶
ت: گذاشتن وقت برای فرزندان ۷۷

www.ketab.ir

ث: فرزندپروری و اهمیت یک الگوی خوب ۷۸
ج: اهمیت حفظ ارتباطات در فرزندپروری ۷۹
چ: فرزندپروری و نشان دادن عشق بی‌قیدوشرط ۸۰
ح: نیازها و محدودیت‌های والدین ۸۰
۶. اهمیت توجه به فرزندپروری ۸۱
۷. نقش خانواده در سلامت فرزندان ۸۱
الف: بهداشت روانی و بلوغ ۸۴
ب: فرزندان خانواده‌های پذیرنده ۸۵
۱. علل پیدایش چنین فرزندان و سلامت روانی آن‌ها ۸۵
۲. نحوه رفتار با فرزند سالم ازنظر روانی ۸۶
پ: فرزندان ناسازگار ۸۶
۱. ویژگی‌های فرزندان ۸۶
۲. علل پیدایش ناسازگار ۸۶
۳. نحوه رفتار با فرزند ناسازگار ۸۷
ت: فرزندان آسیب‌پذیر ۸۷
۱. علل پیدایش آسیب ۸۷
۲. نحوه رفتار با فرزندان آسیب‌پذیر ۸۷
ث: فرزندان برون‌گرا ۸۷
۱. ویژگی‌های فرزندان برون‌گرا ۸۷
۲. علل پیدایش برون‌گرایی فرزند ۸۸
۳. نحوه رفتار فرزندان برون‌گرای ۸۸
ج: فرزندان بی‌قرار ۸۹
۱. ویژگی‌ها ۸۹
۲. علل پیدایش ۸۹
۳. نحوه رفتار با فرزندان بی‌قرار ۸۹
چ: فرزندان خانواده‌های دموکراتیک و مستبد ۸۹
۱. علل پیدایش ۹۰
۲. نحوه رفتار ۹۰

www.ketab.ir

ح: فرزندان خجالتی ۹۰
۱. ویژگی‌ها ۹۰
۲. علل پیدایش ۹۱
خ: فرزندان تنبل ۹۱
۱. ویژگی‌ها ۹۱
۲. علل پیدایش ۹۱
۳. نحوه رفتار با فرزند تنبل ۹۲
۸. نظریه‌های فرزندپروری ۹۲
الف: نظریه گوردن ۹۲
ب: نظریه درایکورز ۹۳
پ: نظریه وینتر باتوم ۹۴
۱. بعد استقلال آموزی ۹۴
۲. بعد تسلط آموزی ۹۴
۳. بعد مراقبت آموزی ۹۵
۹. موضوعات مهم در تربیت فرزندان ۹۵
الف: آموزش ۹۵
ب: تأمین نیازها ۹۶
۱. نیازهای فیزیولوژیکی ۹۷
۲. نیازهای امینی ۹۷
۳. نیازهای اجتماعی ۹۷
۴. نیازهای عزت‌نفس ۹۷
۵. نیازهای خودیابی ۹۸
منابع ۹۹

www.ketab.ir

مقدمه

ارائه مستقیم خدمات روان‌شناختی به کودکانی که مشکلات عاطفی، رفتاری و روان‌شناختی دارند از حدود صدسال پیش آغاز گردیده است. از آن زمان کودکان دریافت‌کننده مستقیم انواع گوناگونی از شیوه‌های روان‌درمانی به‌منظور درمان گستره پهناوری از مشکلات رفتاری بودن. از سال ۱۹۲۴ که ماری کاور جونز[۱] اصول یادگیری برآمده از بررسی‌های آزمایشگاهی برای کاهش ترس کودکان به کار برد تا شکوفایی نگرش‌های روانکاوی در سال ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ از نظر تاریخی جنبش‌های مشاوره کودک بر تعاملات انفرادی درمانگر و کودک متمرکز بوده است. فرض اساسی در این رویکردهای گوناگون این بوده است که از طریق این تعاملات مستقیم درمانگر با کودک می‌توان بعضی از انواع تجربیات اصلاح کننده را در اختیار وی گذاشت که در نهایت سبب ایجاد تغییرات نسبت دائمی در کودک شده و بهبودی وضع مشکل را به دنبال می‌آورد. این اندیشه که خدمات روان‌شناختی می‌تواند به طرزی مؤثر، مستقیماً و به صورت انفرادی به کودک ارائه گردد، سال‌ها بدون هیچ بحث و مخالفتی ادامه یافت (نیکولاس[۲]،۱۹۸۴؛ نقل از ناظمی اردکانی، ۱۳۸۶).

در سال ۱۹۳۸ ناتان آکرمن[۳] که می‌توان وی را اولین پیشگام خانواده درمانی دانست، درمان کودک را در متن خانواده شروع نمود. وی مقاله‌ای

---

۱ Cover jones, M
۲ Nikolas
۳ Akerman, N.

www.ketab.ir

به نام واحد خانواده در ارتباط با خانواده منتشر نمود که در آن اصول روانکاوی و نشانگان و پویایی‌های کودکان شبیه همان فرآیندی است که در والدینشان بوده است را مطرح کرد. او در درمان کودک با تمام خانواده کار می‌کرد و در سال ۱۹۹۰ انستیتویی را در نیویورک تأسیس نمود (صادقی، ۱۳۸۷). در این زمان مقالات چندی نیز توسط لویت[۱] مبنی بر مؤثر نبودن روان‌درمانی انفرادی کودک منتشر شد و هم‌زمان با اوج‌گیری این مباحث، این اندیشه که می‌توان مشکلات روان‌شناختی و رفتاری کودکان را به شکل موفق‌تری در متن خانواده و با عموم مردم تحت درمان قرارداد بیشتر قوت یافت. در همین سال‌ها یعنی از اواسط دهه ۱۹۶۰ پژوهش‌هایی نیز در زمینه برنامه آموزش والدین انجام گردید و والدین به‌عنوان درمانگر وارد برنامه‌های رفتاردرمانی شده و در اصلاح جنبه‌های ناسازگارانه رفتار کودک خود دخالت داده شدند (کالیاس[۲]، ۱۹۹۴: نقل از ناظمی اردکانی، ۱۳۸۶).

www.ketab.ir

---

۱ Levitte
۲ Callias